

Pressmeddelande

Luxemburg den 26 april 2022

Immateriella rättigheter är inte helt skyddade i EU

Immateriella rättigheter spelar en viktig roll i en kunskapsbaserad ekonomi: de ser till att företag och formgivare kan göra en förtjänst på sina nyskapelser. De ger också konsumenterna garantier i fråga om kvalitet och säkerhet. Men i en särskild rapport som offentliggörs i dag varnar Europeiska revisionsrätten för att EU:s rättsliga ram till skydd för den immateriella äganderätten inte är så effektiv som den skulle kunna vara. Även om den befintliga ramen ger vissa garantier finns det fortfarande flera brister, särskilt i EU-direktivet om mönsterskydd och EU:s avgiftsmekanism. Revisorerna betonar också att EU:s system och de nationella systemen skulle gynnas av att anpassas bättre till varandra.

Immateriella rättigheter är avgörande för EU:s globala konkurrenskraft. Branscher där immateriella rättigheter spelar en stor roll står för nästan hälften (45 %) av EU:s ekonomiska verksamhet och uppgår till ett värde av 6,6 biljoner euro samt står för i det närmaste en tredjedel (29 %) av EU:s totala sysselsättning. Varje år uppskattas förfalskade produkter innebära 83 miljarder euro i förlorad försäljning i den lagliga ekonomin. Om problemet med förfalskade produkter hanterades på ett effektivt sätt skulle det leda till 400 000 fler arbetstillfällen i EU:s ekonomi, enligt en uppskattning som EU:s immaterialrättsmyndighet (EUIPO) nyligen gjort. Förfalskade produkter innebär också betydande säkerhetsrisker, vilket covid-19-pandemin under senare tid har visat. Därför gör Europeiska kommissionen, andra EU-organ såsom EUIPO och medlemsstaternas myndigheter stora ansträngningar för att se till att immateriella rättigheter respekteras överallt på EU:s inre marknad.

”Immateriella rättigheter är ytterst viktiga för EU:s ekonomi: de främjar innovation och investeringar och motverkar förfalskningar och deras skadeverkningar”, säger Ildikó Gáll-Pelcz, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för revisionen. *”Men den nuvarande EU-ramen ger inte alla immateriella rättigheter det skydd de behöver. Vi hoppas att våra rekommendationer kommer att hjälpa EU att höja skyddsnivån till den nivå som den inre marknaden kräver.”*

Revisorerna konstaterade att lagstiftnings- och stödåtgärder är på plats för att skydda EU-varumärken. Men samtidigt pekar de på brister i EU-direktivet om mönsterskydd, som bör ha samma rättsverkan i hela EU. I sin nuvarande form är EU:s regelverk för formgivning ofullständigt och föråldrat. Till följd av detta är de nationella systemen och EU:s system inte anpassade till varandra, vilket möjliggör skillnader i praktiken mellan medlemsstaterna i fråga om förfaranden för ansökan, granskning, offentliggörande och registrering, vilket i sin tur leder till rättslig osäkerhet. Dessutom uppmärksammar revisorerna avsaknaden av ett EU-omfattande

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

skyddssystem för alla produkter. EU:s ram för geografiska beteckningar gäller inte andra produkter än jordbruksprodukter, såsom hantverk och industriella formgivningar, även om vissa medlemsstater har lagstiftning för att skydda dem.

Revisorerna ifrågasätter också EU:s avgiftsmekanism och konstaterar att det finns betydande skillnader mellan EU-avgifterna och de avgifter som tas ut av de nationella myndigheterna. De konstaterade att avgiftsstrukturen för immateriella rättigheter inte återspeglar de verkliga kostnaderna. Det finns visserligen kriterier för hur avgifter fastställs på EU-nivå, men revisorerna anser att det inte finns någon tydlig metod för att fastställa avgiftsstruktur och belopp, vilket leder till en alltför hög avgiftsnivå som ger upphov till ackumulerade överskott (över 300 miljoner euro i EUIPO:s räkenskaper för 2020). Revisorerna betonar att detta strider mot den princip om en balanserad budget som fastställs i EU-lagstiftningen.

Även om det finns en ram för säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter i EU som i allmänhet fungerar väl, framhåller revisorerna vissa brister i dess genomförande. Särskilt direktivet om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter tillämpas inte på ett enhetligt sätt i EU, vilket innebär att det inte säkerställer en konsekvent hög skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden. Brister och inkonsekvenser i tullens kontroller i medlemsstaterna påverkar också tillämpningen av skyddet för immateriella rättigheter och kampen mot förfalskningar på ett negativt sätt. Skyddet av immateriella rättigheter i EU varierar därför beroende på platsen för importen. Revisorerna konstaterar också att det finns olika metoder för förstöring av förfalskade varor inom EU, vilket kan leda till att förfalskare importerar sina varor till EU på platser med mindre stränga kontroller och sanktioner, varnar revisorerna.

Bakgrundsinformation

EU:s regelverk för immateriella rättigheter bygger på EU-förordningar, direktiv och befintliga internationella avtal om immateriella rättigheter. Det syftar till att ge skydd i EU:s alla medlemsstater genom att skapa ett gemensamt EU-system som består av immateriella rättigheter inom EU och nationella immateriella rättigheter.

Särskild rapport 06/2022 *Immateriella rättigheter i EU: skyddet är inte helt vattentätt* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu).

År 2019 offentliggjorde revisionsrätten också ett yttrande över förslaget från Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets budgetkommitté om finansiella bestämmelser för myndigheten, i vilket revisionsrätten pekade på behovet av att överskott användes på ett produktivt sätt.

Revisionsrätten presenterar sina särskilda rapporter för Europaparlamentet och rådet samt för andra intressenter, såsom nationella parlament, berörda parter inom näringslivet och företrädare för det civila samhället. De allra flesta av rekommendationerna i rapporterna genomförs.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547